

## **ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ (XI – XVIII СТ.)**

**Анотація.** У статті досліджено поза- і внутрішньомовні чинники формування економічної термінології, розглянуто особливості її становлення на початковому етапі розвитку. Визначено тематичні групи слів на позначення економічних понять, зокрема данин, податків, зборів, грошово-кредитних, платіжних операцій тощо.

**Ключові слова:** економічна термінологіка, тематичні групи, еволюція термінів.

**Постановка проблеми в загальному вигляді.** Актуалізація досліджень термінологічних підсистем різних галузей не є випадковою, оскільки вони сприяють регулюванню і впорядкуванню термінології, визначенню тенденцій творення і еволюції термінів, збагаченню термінознавства. Крім того, дослідження спеціальної лексики найбільш наочно демонструють зв'язок розвитку мови з історією та матеріальною культурою народу.

Особливе місце серед інших терміносистем належить економічній лексиці. Не потребує доведення той факт, що основні економічні поняття є фундаментальними для будь-якого соціуму, формуючи базис суспільства. З огляду на це, визначення загальних закономірностей становлення економічної термінологіки, виявлення факторів, що зумовлюють її розвиток, є одним із важливих завдань історичного термінознавства.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Економічна термінологія завжди була предметом наукової уваги українських та зарубіжних дослідників, зокрема І. К. Білодіда, В. М. Русанівського, М. В. Китайгородської, І. І. Козловець, І. В. Малиновської, А. А. Москаленка, Т. І. Панько, З. В. Чурзиної, І. М. Шмельової та інших.

Проте деякі аспекти вивчення спеціальної лексики в історичному аспекті, що дозволяють визначити особливості початкових етапів формування терміносистеми економічної галузі, вимагають більш детального аналізу.

**Формулювання цілей дослідження.** Метою нашого дослідження є виявлення об'єктивних тенденцій і закономірностей формування спеціальної лексики, встановлення особливостей формування економічної термінології залежно від історичних умов розвитку українського суспільства.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** На ранньому етапі творення економічного словникового фонду основним фактором, під впливом якого виникали економічні найменування, виступала безпосередньо економічна практика. Основу засобів вираження економічних понять становили утворення, що сформувалися ще в давньоруській мові [1, с.234-239]. У сфері дій, пов'язаних із купівлею-продажем, звичайно використовувалися похідні утворення від давніх спільнослов'янських коренів -да- та -куп-: *продавати, купувати*. Продуктивними у словотвірному плані були похідні від спільнослов'янської основи -мѣн- назви дій на означення різних обмінних операцій: *мѣняти* (чим, чим з ким на що): *я ларио(н)...* *мѣна(л) єсми с пано(м) пєтро(м) яновичо(м)...* *ты(м) свои(м) имє-(н)є(м)...*; *замѣнити, замѣнити сѧ, мѣнити, мѣняти сѧ, промєнити, промєняти* [2, с.627].

Торговельна угода між сторонами, залежно від їх позицій у ній, мала назви «купля», «продажа»: *купля* (цсл. коупля), (дія) *купівля*: *Гандле и куплю в рынку и в клеткахъ, и по улицахъ з мещаны заровно отпраовати и усжывати (!) мають: ремесла вшелякія робыти* [2, с.527]; *(те, що куплене)*

покупка: *Волен паи Оножко тое имене Дажєв, куплю свою, продати, отдати и кому хотя записати*) [2, с.527]. У значенні "торговельна угода" уживалося також «гандель» [2, с.238].

Об'єкт торгівлі в пам'ятках XIV – XV ст. позначався переважно словом «товарь»: *(предмет купівлі-продажу) товар, крам: а у черновци, возы не страсти, але купецъ дастъ свою вѣру, ажє не имаєть заповѣданыи товаръ на свои возъ, куници, сєребро, воскъ* [3, с.433]. Пізніше в цьому значенні утвердилась форма «крамъ» (роздрібна торгівля [2, с.510], яка з певними обмеженнями функціонує і в сучасній українській мові.

Місце торгівлі – торгова площа – в писемних пам'ятках XIV– XV ст. звичайно позначається словами «торгъ», що має ряд значень, пов'язаних із торгівлею, а також «ринокъ».

Загальними назвами людей, основним заняттям яких була торгівля, послідовно виступають «купецъ», «купецъ», «купецъ»: *а у черновци, возы не страсти, але купецъ дастъ свою вѣру, ажє не имаєть заповѣданыи товаръ на свои возъ* [2, с.528]. Уживане частіше і ширше в попередні періоди в документах XIV–XV ст. д.-р. «гость» найчастіше виступає в значенні «іноземний купець»: *А который бы гости хотели мыто нашо объежъдчати новыми дорогами, минаючи мыто нашо, и ты бы ихъ отъ того устегаль, нехай бы ездили старыми дорогами и мыто нашо платили по старому* [2, с.257].

Посередник під час купівлі-продажу (спершу майнових володінь), як свідчать документи XV ст., мав назву «баришник». У пам'ятках пізнішого періоду «барышникъ» уживається переважно на означення посередника під час купівлі-продажу коней [4, с.82]. У сучасній українській мові це слово, перейшовши у своєму традиційному значенні до пасивного словника, іноді використовується в експресивному мовленні як синонім до слів «гендляр», «торгаш».

У діловій писемності XIV–XV ст. з'являються однослівні й описові утворення, що означають порушення обов'язків, узятих сторонами під час купівлі-продажу: *куплю рушити, рушати мену*.

За характером функціонування до них прилягають слова і стійкі словосполучення на означення гарантії від можливого порушення попередніх торгових угод між сторонами, назви різних закладних операцій, гарантій цих операцій тощо: *закладъ* (предмет, взятий як забезпечення одержуваної позички, відшкодування), *застава* (грошове забезпечення на користь правителя або його урядників у випадку порушення однією із сторін складеної угоди): *а в том делу закладъ межы собою заложыли: хтобы хотель той дель порушити, то на том господару королю сто копъ, а межы собою собѣ заложыли на виноватомъ другую сто копъ правому* [2, с.376]; *залогъ* (забезпечення), *застава*: *варе кто имаєтъ должника оу брашовѣ, що бы ни единъ залогъ не оузѣлъ на торговчѣны о(т) брашова, развѣ коли познаєтъ своего длѣжника лицемъ, тогда имаєтъ заплатити то(т) истиннымъ должни(к)* [2, с.377]; *заложити* (віддати в заставу) *заставити*; (що) *взяти в заставу* [2, с.377]. У значенні «застава, заклад» вживалося також слово «рука» і похідні «пороука» - застава, заклад, «на пороуку дати» – віддати в заставу, «пороучникъ», «поручитель», «поручник», «рукоимъ», «поручитель». Документ, яким підтверджувалося право на купівлю нерухомого майна, мав описову назву «привилге коупежное», «привиліє от коупеж».

Спостерігається і дальший розвиток системи засобів вираження відносин, пов'язаних із грошовими (борговими) зобов'язаннями, кредитуванням та його умовами, орендуванням, грошовими розрахунками тощо: «вина» – грошовий штраф: *ажє самъ не можетъ заплатити тотъ истинный што же оуложатъ его оу вину хочетъ ли самъ король заплатити за нь а его дѣдичство собѣ оузати* [2, с.174]; «л » – процентъ, рость, прибыль. *позичив на лихву у жида три карбованці* [4, с.1224]; «долгъ» – борг, боргове зобов'язання: *а кто своего должника лицем (познал), а оусхоче(т)*

*права жадати о своемъ долгу, що бы пошо(л) до брашова [2, с.314]; «поплатокъ» – грошова данина, грошовий податок: а ты и роботы и дани и поплатки имаєть робити и давати къ нашей потребизнѣ [2, с.195]; «должникъ», «длѣжникъ» – боржник: а кто своего должника лице(м) познал, а оусхоче(т) права жадати о своемъ долгу, щобы пошо(л) до брашова, та щобы оучинилн имъ право рѣ(д)ци брашовстѣи на его должника [2, с.315]; і позикодавець: коли бы до(л)жникъ реклъ тое имєніє што ты дрѣжиши е(ст) мнѣ бли(ж)шее, бо тотъ што тобѣ прода(л), а мнѣ бы(л) до(л)женъ первіє ни(ж)ли ты коупилъ [2, с.315].*

Згідно з історико-етимологічним словником П.Я.Черних, слово «дѣлгъ» фіксується у східнослов'янських мовах з XI ст. у значенні «те, що взято в бог», «заборгованість», «дань» [5, с.261]. У XVI-XVII ст. конструкція з прийменником «в долгъ» починає використовуватися в значенні «з наступною оплатою». Крім того, слово «долгъ» у подальшому набуває метафоричного осмислення «тягар», «ноша», «обов'язок».

Системна організація економічної лексики на цьому етапі її формування базується на зв'язку понять на лексичному рівні: *дѣлгъ – дѣлжный, дѣлжитъ, дѣлжъникъ, дѣлжъная грамота*. Наявність множинної мотивації поля економічної лексики зумовлює існування словотвірних дублетів: *лихоимѣцъ – лихоимѣникъ – лихоиманникъ; заимѣникъ – заимодавець*.

Відбувається дальша семантична спеціалізація назв заняття торгівлею і товарно-господарською діяльністю, руху коштів у процесі товарно-грошового обміну, що знаходить вияв у словах-термінах «изыскъ» – зиск, прибуток: *Хоче(м) о(т)коуль изыскъ алюбѣ прѣбытокъ прѣхо(ди)ть о(т)тоуле те(ж) и казнѣ имєєть быти [2, с.429]; доходъ - прибуток, доход, приход: А дали єсми имъ та села у вѣки со всѣмъ правомъ и панствомъ, и со всѣми плати, и с ужитки, и со всѣми доходи [2, с.323].* Поряд уживається антонімічне «розходъ, росходъ» – видатки, витрати. Ці слова, зазнавши певної фонетичної трансформації, увійшли до складу економічної

термінології наступних етапів розвитку української мови і збереглися в сучасному вжитку як нормативні ( дохід, прибуток ) або використовуються з певними жанрово-стильовими обмеженнями (зиск, прихід, розход ).

Поняття грошової вартості товару послідовно виражається успадкованим спільнослов'янським словом «цѣна», «цина» – (грошова вартість товару) ціна: *а имаєть са поставити цѣну сукнѣ у сочавѣ, ако во лвовѣ* [3, с.323]; з XV ст. в цьому значенні засвідчується також «кошть». Як загальні назви внесеної за куплену річ суми грошей виступають слова «заплат», «заплата»: *заплат - плата, заплата: (Ино) мы видѣвши и. добры токмежъ и заплат полны, а мы також дали и потвердили... братоу єго Кости тото вышєписанное мѣсто на Крѣлигѣтоурѣ* [2, с.383]; *готовизна – готівка: Оуставляємъ колі которая панна замоу(ж) поидѣть вѣно пѣнєзѣНОЄ оу готовизнє што(ж) боудѣть дано прє(д) приєтельми на томь имєєть досить* [2, с.258]. У значенні певної кількості грошей з XIV ст. відоме слово «сума», джерелом якого є лат. *summa*, засвоєне через німецько-польсько-чеське посередництво.

Основною одиницею в системі грошово-товарних розрахунків, як і в давньоруській мові, продовжувала залишатися гривна, вартість якої при паралельному функціонуванні локальних грошових одиниць під цією назвою постійно змінювалась: *гривна ладѣцкая, гривна подольска, гривна полская, гривна руская, гривна вѣсная (вагова гривня, гривня на вагу)*.

Грошова одиниця, що дорівнювала ½ гривни, мала назву «поль гривны» – півгривні: *а питъ моричь (!) в олєша оу дому за поль гривны грошювъ* [3, с.187]. Монета невеликої вартості різної місцевої чеканки відома з XIV ст. під назвою «грошъ», «грош», «гріш» [2, с.266]. У значенні грошових одиниць невеликої вартості засвідчуються також «грошикъ» «грошикъ малый» (на противагу до широкого гроша чеського) малий грошик; «грошъ польский» – польський гріш; «широкии грошъ» (назва срібної монети, яка дорівнювала чверті гривні) широкий чеський гріш,

«скотець»(лат. *scotus*, гот. *skatts*) – назва грошової одиниці, в основі якої лежить первісна практика використання у функції загального еквівалента товарів, худоби та ін.: *Мартинъ жалова(л) на микоулоу коли ора(л) своє полѣ тогда оупоустіль мошьною а в ней три ско(т)ци микоула есючи тоє полѣ и нашолъ тоую мошьною с тыми гро(ш)ми* [2, с.349].

Назва «рубель», що утвердилася пізніше у російській мові і відома в говорах української мови, в пам'ятках староукраїнської мови засвідчується з XIV ст.: «роубель» (*грошова одиниця*) – карбованець: *аще ли хто подь областию нашою въ епархией Луцкой и Острозской... сия предания отческая и повеления княжения нашего переступить дерзнетъ, десять тисечей рублей на насъ и на епископа.*

За назвою металу, з якого звичайно виготовлялися гроші, з'явилася грошова одиниця золотий ( злотий ), вартість якого також залежала від місця чеканки (златыи татарский, златыи тоурскыи, златыи оугорскыи; златыи оугорскыи червлинии – угорський дукат, угорський червінець): златыи (назва монети), золотий (72): *темъ мы видѣвше правоую и вѣрноу(ю) его слоужбоу до на(с)... дали єсми ємоу... єдио село... що ємоу продалъ... панъ ива(н) болдоръ за пѣ(т) десѣтъ златы(х)* [2, с. 399].

З поширених у староукраїнській мові XIV–XV ст. назв грошових одиниць сучасна українська мова успадкувала тільки назви – гроші, гривна (гривня), у розмовно-побутовому стилі продовжує функціонувати слово «червінець», інші назви – «шеляг», «золотий», засвідчувані в українській літературній мові нового періоду, належать до пасивних шарів її лексики, а вживання слова «руб(ль)», як синоніма до слова «карбованець» обмежується розмовно-діалектним середовищем.

Протягом XVI–XVIII ст. у результаті змін, що відбулися в галузі економічних зв'язків після входження України до складу Російської імперії, на Лівобережжі набуває поширення певна кількість економічних термінів, що склалися на ґрунті російської мови. Міжнародні економічні зв'язки українських земель зумовили появу нових запозичень із західноєвропейських

і східних мов, не засвідчуваних у пам'ятках староукраїнської писемності XIV–XV ст. Частина таких запозичень, зокрема із західноєвропейських мов, з'являється через посередництво польської, а з початку XVIII ст. – російської мов. У сфері торгово-економічних відносин центральним словом на означення торгівлі як процесу продовжує виступати слово «торговати» і тісно пов'язані з ним семантично «продавати» та «купувати».

У зв'язку з розвитком торгово-економічних відносин з'являються нові засоби для позначення способу ведення торгівлі, особливостей продажу: «гуртомь» – оптова торгівля, «въроздробь», «на роздробе» – роздрібна торгівля.

Набуває подальшого розвитку і вдосконалення лексична система вираження боргово-кредитних відносин, яка досить широко представлена ще в ранніх пам'ятках староукраїнської писемності. Поряд із засвідчуваними в XIV–XV ст. словами цього ряду «винень», «долгъ», «должникъ», «личба», «лихва», «позиченьє», «позичье», «позичати» та ін., що продовжують функціонувати в писемних пам'ятках XVI–XVII ст., з'являються нові автохтонні та іншомовні термінологічні утворення: *кредит*, *кредитор*, *оренда* тощо.

З німецької мови через польську запозичено лексему «боркгъ», яку з XVI ст. вживали у значенні «в кредит». Спочатку цей термін використовували у виразах «на борг, в борг» (на віру) як синонім до власне українських слів *позичати*, *позика*, *позичка*, *винне*, *винувате* [6]. У процесі термінологізації запозичене слово «борг» витіснило питомі спеціальні назви «*винне*, *винувате*» і увійшло до складу сучасної економічної лексики. Наприкінці XVIII ст. з німецької мови запозичено італійський термін «банк». Банки виникають на основі розвинутих товарно-грошових відносин за феодалізму. У XIV ст. банківські операції набули значного розвитку в Італії, потім у Німеччині, Нідерландах. За капіталізму в XVII–XVIII ст. з'являється багато банків в Англії – наймогутнішій на той час країні світу. З 1783 року банки з'явилися в Україні [7, с.6].



Починаючи з XVII ст., паралельно з лексемами «борг», «позика» вживається термін «кредит» на позначення поняття «надання в борг матеріальних цінностей, грошей; позика». Походить з лат. *creditum* «позичка, борг» від *kredo* «вірю, довіряю». Етимологічно лексема «кредит» походить від латинського *creditum* – довіра, борг < *credere* довіряю, вірю, даю в борг. Згідно з даними лексикографічних джерел кількість значень слова «кредит» варіюється від двох до чотирьох, семантична структура слова утворюється наступними компонентами: надання в борг товарів, грошей; грошові засоби; комерційна довіра, платоспроможність; довіра, авторитет у якійсь галузі [8]. Не можемо не погодитися зі Степушиною О.В., яка припускає, що внаслідок семантичних перетворень лексема «кредит» розширила свою семантику: те значення, яке з'явилося пізніше, з плином часу стало основним; значення, яке було основним у словниках під час появи слова, у сучасній мові сприймається як вторинне (у словниках значення, у якому йдеться про довіру, авторитет, належить до вторинного).

У Словнику української мови фіксується термін «оренда». Є погляди, згідно з якими ототожнюються терміни «найм» та «оренда», що означає «віддавати в найм», яке має латинське (*arrenda, arendare*) або німецьке походження. Слово ж «найм» слов'янського походження, коренем якого є слова «ймати», «імати», «мати», «няти», що означають мати, брати, вірити. За словами Конюхової Є.О., у Руській Правді слово «найм» не вживається. Це наводить на думку про те, що або воно в той час ще не вживалося, або вживалося лише в простій народній мові. Однак на українських землях поступово термін «оренда» був витіснений місцевим словом «найм», яке для пересічного громадянина було зрозумілішим [9, с.29-30].

У сфері лексики на означення гарантій торговельних угод та їх юридичного оформлення продовжують активно функціонувати утворення давнішого періоду: *застава, заклад, завдаток, зарука* та ін. Послідовно вживається «купчая» – торговельна угода, «купча» або «продажньш листь».

У цілому протягом XVI–XVII ст. в українській писемності спостерігається процес стабілізації засобів вираження понять, пов'язаних із торговельно-економічними відносинами, вироблення фінансово-економічної термінології на основі автохтонних лексико-словотворчих ресурсів і засвоєння іншомовної термінології.

У XVI–XVIII ст. спостерігаються певні зміни і в системі назв грошових одиниць [1, с.465-468]. У функції загальної назви ще з XVI ст. поступово утверджується слово «грошъ». Про входження цієї назви в активний ужиток свідчить наявність численних похідних утворень: грошва – деньги, деньга. *Грошви багацько мали*; грошенята – деньжонки. *Придбав сірома грошенят*; грошина – монета. *Мусить витнути на тарілочку дружкові грошину*; грошовитий – зажиточный; *Деякі між ними й дуже багаті і грошовиті*; грошозаплот – копящий деньги; грошолов – гоняющийся за прибылью, за деньгами; грошолуб – любящий деньги, сребролюбець; грошолубка – любящая деньги; грошша – деньги, деньжата. *Дав йому грошша нечисленного* [4, с.496-497].

Назва «гривна», продовжуючи своє функціонування, поступово змінювала реальний зміст означуваного нею поняття основної грошової одиниці і в XVIII ст. набуває значення дрібної монети. Це значення – «монета вартістю від 3 до 10 коп.» – вона зберігає ще в першій половині XIX ст.

Назви грошових одиниць, які фіксуються в писемних пам'ятках XVI–XVIII ст., свідчать, що на українських землях продовжували функціонувати грошові одиниці різної державної чеканки. Так, протягом XVI–XVIII ст. засвідчуються назви «динар» (монета, здавна поширена в країнах Арабського Сходу), «драхма» (грошова одиниця, відома ще в Стародавній Греції). Поширені також назви «дукать» у значенні «золота монета», «талеръ», «таляръ» – загальна назва круглих монет різної вартості. Усі вони у процесі дальшого становлення лексичної системи української мови випадають з її активного словника.

У кінці XVIII ст. вперше засвідчується назва паперових грошей – ассигнація. Очевидно, з цього часу функціонує й назва «карбованець» – карбована монета на противагу паперовим грошам, яка на матеріалі пам'яток XVI–XVIII ст. не засвідчується, але відома на початку XIX ст. у значенні «серебряный рубль»: карбованець, -нця, м. рубль – *первоначально серебряный, затѣмъ всякій. Далєбі дав би карбованця, як би не пропив учора* [4, 1028].

Неологізмом економічної термінології XVIII ст. є слово «вексель», що означало «документ, який містить якісь грошові зобов'язання». Значення «документ, за яким здійснюється обмін розмін грошей; сам розмін, обмін грошей» поступово вийшло з ужитку, але у XVIII ст. ще траплялося. Під час обміну грошей, коли мався на увазі курс валюти, також застосовується термін «вексель». Про активність функціонування цього слова свідчать поширені словосполучення «перевести через вексель», «перевести на вексель», «переводний вексель», «протест векселя».

З численних назв грошових одиниць, що засвідчуються на матеріалі пам'яток XVI–XVIII ст., сучасна українська мова успадкувала лише окремі з них – гроші як загальну назву грошових одиниць, копійка, ассигнація, як історизми чи етнографічні діалектизми зберігаються назви «алтин», «дукат», «талер» (таляр), «четвертак», «восьмак», «крейцер».

**Висновки.** Таким чином, еволюція складу економічної лексики української мови невіддільна від історії українського суспільства і економіки та якнайтісніше пов'язана з історією розвитку відповідної понятійної сфери. Економічна термінологія навіть початкового етапу її становлення характеризується чітким поділом на тематичні групи слів на позначення грошових одиниць, податків, зборів, платіжних операцій тощо. Семантичні зв'язки між базовими лексемами, які складають основу сучасної економічної термінології, забезпечують єдність і цілісність семантичного поля економічної лексики незалежно від часу і джерела походження номінації економічної сфери.

### *Література:*

1. Сучасна українська літературна мова : лексика і фразеологія / за заг. ред. акад. АН УРСР І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1973. – 439 с.
2. Словник староукраїнської мови XIV – XV ст.: У 2 т. / Укл.: Д. Г. Гринчишин, У. Я. Єдлінська, В. Л. Карпова, І. М. Керницький, Л. М. Полюга, Р. Й. Керста, М. Л. Худаш. – К.: Наук. думка, 1977. – Т. 1 – 632 с.
3. Словник староукраїнської мови XIV – XV ст.: У 2 т. / Укл.: Д. Г. Гринчишин, У. Я. Єдлінська, В. Л. Карпова, І. М. Керницький, Л. М. Полюга, Р. Й. Керста, М. Л. Худаш. – К.: Наук. думка, 1978. – Т. 2 – 592 с.
4. Грінченко Б. Словарь української мови / Б.Грінченко. – К, 1907-1909. – Т. 1–4. – Режим доступу: [http://r2u.org.ua/data/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20\(1907-1909\).pdf](http://r2u.org.ua/data/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20(1907-1909).pdf).
5. Черных П. Я. Историко-этимологический словарь русского языка: В 2-х т./ П.Я.Черных. - М.: Рус. яз., 1994. – Т. 1. – 623 с.
6. Козловець І. І. Особливості фінансово-кредитної термінології початкового етапу формування / І. І. Козловець // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах. – 2014. – Вип. 29. – С. 73-82. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gotvzn\\_2014\\_29\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gotvzn_2014_29_10).
7. Москаленко А. А. Українська лексика першої половини 19 ст. (конспект лекцій із спецкурсу) / А.А.Москаленко. – Одеса, 1969.
8. Степушина О.В. Лексические экспликации понятия «денежный долг»(по данным толковых словарей) / О.В.Степушина // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – 2014. – № 10. Ч.2. – С. 164-168. – Режим доступу: <http://www.gramota.net/materials/2/2014/10-2/43.html>
9. Конюхова Є.В. Договір соціального найму (оренди) житла за законодавством України: Дис. ...канд.юр. наук / Є.В.Конюхова. – Харків, 2016.

**Шестакова С.А. История становления экономической терминологии (XI – XVIII ст.)**

**Аннотация.** В статье исследованы вне- и внутриязыковые предпосылки формирования экономической терминологии, рассмотрены особенности ее становления на начальном этапе ее развития. Определены тематические группы слов для обозначения экономических понятий: налогов, сборов, денежно-кредитных операций.

**Ключевые слова:** экономическая терминология, тематические группы, эволюция терминов.

**Shestakova S. History of economic terminology formation (XI – XVIII c).**

**Annotation.** In the article was researched the out – and innerlanguage factors of economic terminology formation, was observed the peculiarities of its formation on the beginning stage of development. It was determined the thematic groups of words for determination economic terms, such as tribute, tax, fundraiser, money-credit, payment transaction, etc.

**Key words:** economic terminology, thematic groups, evolution of terms.